

۱۲ ساعت

PDF Compressor Free Version

ایران و قطر
در تهراندیگر خط
قرمزی وجود
نخواهد داشت

یکشنبه ۱۰ آبان ۱۴۰۵ / ۲۱ جمادی الاول ۱۴۴۸ هـ. ق / 1 November 2026 / شماره ۷۳۴۲ / سال بیست و نهم

یادداشت

ابهام در محکومیت جعفر پناهی

نسبیه پیرایش

حکم پنج سال و یک ماه حبس و مصادره‌ی تمامی اموال منقول و غیرمنقول برای جعفر پناهی، کارگردان پیشکسوت سینمای ایران، موجی از واکنش‌ها را در فضای عمومی برانگیخته است.

ماجرای فروردین‌ماه سال جاری آغاز شد؛ زمانی که دادستانی کل کشور هم‌زمان با اعتراض به تجاوزات نظامی دشمن، علیه تعدادی از کنشگران فضای مجازی، چهره‌های مشهور و هنرمندانی که مواضعی در تقابل با امنیت ملی و در راستای منافع آمریکا و رژیم صهیونیستی داشته‌اند، اعلام جرم کرد.

جعفر پناهی نیز در میان این فهرست قرار گرفت. پناهی که به عنوان یکی از پیشگامان سینمای زیرزمینی شناخته می‌شود، پس از ۱۴ سال ممنوع‌الخروجی، سال گذشته اجازه خروج از ایران را یافت و پس از سفرهای متعدد به اروپا و آمریکا، در نهم فروردین‌ماه امسال از مرز بازرگان به کشور بازگشت.

در واکنش به موج انتقادات، خبرگزاری قوه قضائیه با انتشار بیانیه‌ای سعی کرد توجیهی برای این حکم سنگین ارائه دهد. در این بیانیه آمده است که دادگاه با استناد به مستندات پرونده، فعالیت‌های رسانه‌ای متهم را «هم‌دست‌گونه و مشارکت‌گونه» با رژیم صهیونیستی و با هدف «سیاه‌نمایی» قلمداد کرده و بر همین اساس، علاوه بر حبس، حکم به ضبط اموال، ممنوعیت اشتغال به فعالیت‌های هنری و شبکه‌های اجتماعی و دو سال ممنوع‌الخروجی را صادر کرده است. همچنین ذکر شده که متهم در مهلت قانونی نسبت به واخواهی یا تجدیدنظرخواهی اقدام نکرده و فرآیند توقیف اموال وی در جریان است.

اگرچه تلاش قوه قضائیه برای ارائه توجیهی برای این حکم قابل توجه است، اما این توضیحات برای اقناع افکار عمومی کافی به نظر نمی‌رسد؛ چرا که هیچ‌گونه دلیل مشخص و مستندی از ماهیت فعالیت‌های پناهی که منجر به این حکم سنگین شود، ارائه نشده است. علاوه بر این، استفاده از عبارات «هم‌دست‌گونه» و «مشارکت‌گونه» در متن بیانیه، خود موجب ابهام بیشتر شده است؛ چرا که از نظر حقوقی و زبانی، میان این دو واژه تفاوت‌های معنایی وجود دارد و ابهام در انتخاب آن‌ها، دقت توضیحات قوه قضائیه را زیر سوال می‌برد.

اگرچه اگر جعفر پناهی اقدامی بر خلاف منافع ملی انجام داده باشد، مجازات او ضرورت دارد، اما راهکار صحیح، شفافیت بیشتر بود. اگر دادگاه به‌صورت علنی برگزار می‌شد و جزئیات اتهامات به وضوح برای مردم بازگو می‌شد، علاوه بر اینکه قضاوت جامعه عادلانه‌تر می‌بود، احتمال سوءاستفاده از نقاط مبهم پرونده برای موج‌سواری نیز به حداقل می‌رسید. با این حال، هنوز مشخص نیست چه مانعی بر سر راه برگزاری دادگاه‌های علنی در چنین پرونده‌هایی وجود دارد.

ایران به هر تهدیدی پاسخ قاطع خواهد داد

نتیجه‌ی معکوس رفتارندوم

*عاطفه پیرایش، دانشجوی دکتری فلسفه

نه. استدلال مخالفان روشن است. در شرایط کنونی کشور، امکان برگزاری انتخابات و رفتارندوم وجود ندارد. هر چند پیش از جنگ نیز مخالفت‌هایی با ایده‌ی رفتارندوم وجود داشت اما شرایط کنونی به مراتب بدتر از شرایط پیش از جنگ است و به همین دلیل باید فکر رفتارندوم را از سر به در کرد.

در سوی دیگر فلاحیت پیشه بر این باور است که رفتارندوم دقیقاً به خاطر شرایط کنونی کشور ضرورت می‌یابد و این تنها راه بیرون رفتن از بحران جنگ است.

استدلال فلاحیت پیشه بر این نکته تکیه می‌کند که سیاست دشمنی با آمریکا و اسرائیل، جزو اصول نظام نیست و نظام می‌تواند بدون آنکه دست از اصول خود بکشد با آمریکا و سایر کشورهای جهان صلح کند. اما رفتارندوم ممکن است نتیجه‌ی معکوس داشته باشد و در نهایت امنیت کشور را به خطر بیندازد.

های آمریکا در کشورمان هستند و اصلاح طلبان، تندروها را متهم به وحدت شکنی می‌کنند و می‌گویند تندروها نظام جمهوری اسلامی را تضعیف می‌کنند.

در مورد رفتارندوم، پیش از این حسن روحانی، رئیس‌جمهور سابق ایران گفته بود باید از مردم پرسید که آیا حاضر هستند بیست سال با دشمن بجنگند و اگر مردم قبول کردند، می‌توان جنگ را ادامه داد.

این سخنان واکنش‌های گسترده‌ای را به دنبال داشت و بسیاری از تحلیل‌گران تندرو ضمن حمله به روحانی، بر این نکته تأکید کردند که در خصوص مسائل مهم و امنیتی مانند جنگ یا صلح نمی‌توان رفتارندوم برگزار کرد. اما کار به همین جا ختم نشد و دسته‌ای از تندروها که مخالف مذاکره با آمریکا هستند، مقابل خانه‌ی روحانی تجمع کردند و علیه او شعار دادند تا جایی که او ناچار شد از خانه بیرون بیاید و با عقب نشینی از موضع خود بگوید منظورش از آن حرف، رفتارندوم نبوده است.

فلاحیت پیشه تأکید می‌کند که رفتارندوم مورد نظر او متفاوت از آن چیزی است که دیگران می‌گویند. او بر این باور است که نظام باید این پرسش را به رفتارندوم بگذارد که آیا موافق تعامل سازنده با دنیا هستند یا

که توانستند ایران را به سبب همین رویکرد درگیر جنگ‌های خود کنند. او در ادامه خواستار برگزاری رفتارندوم در کشور شد.

هر چند فلاحیت پیشه سخنان میرباقری را چنین تفسیر می‌کند که منظور از اتحاد ذیل دشمنی، دشمنی با اسرائیل و آمریکا است اما به نظر می‌رسد منظور میرباقری از اینکه می‌گوید نمی‌شود با همه رفاقت کرد، به طور ضمنی به اصلاح طلبان دلالت می‌کند. در ماه‌های گذشته و از زمان آغاز جنگ میان ایران و آمریکا، بسیاری از چهره‌های نظام بر لزوم حفظ وحدت و انسجام میان طیف‌های مختلف سیاسی و سیاستمداران وفادار به نظام تأکید کرده‌اند. اما اصول‌گرایان، اصلاح طلبان را متهم به همراهی با غرب می‌کنند و می‌گویند اصلاح طلبان به دنبال اجرای خواسته

آیت الله میرباقری عضو مجلس خبرگان رهبری به تازگی در سخنانی در خصوص اتحاد و انسجام اجتماعی اظهار کرد که نمی‌توان با همه متحد شد و لازمه‌ی اتحاد، مرزبندی و درگیری با دشمن مشترک است.

حشمت الله فلاحیت پیشه، نماینده سابق مجلس و فعال سیاسی در واکنش به این سخنان، اظهار عقیده کرد که همین منطق درگیری و دشمن سازی است که کار ما را امروز به اینجا رسانده است و همه‌ی کشورها را با ما دشمن کرده.

او می‌گوید همین رویکرد باعث شده است که همه‌ی جنگ‌های دنیا، به جنگ‌های ایران تبدیل شوند و کشورهای جهان در جنگ با ایران با یکدیگر متحد شده‌اند.

او می‌گوید همه‌ی کسانی که از دشمنی با آمریکا و اسرائیل گفته‌اند، در عرصه‌ی سیاست و قدرت فریب شده‌اند ولی مردم ایران در نتیجه این دشمنی‌ها ضعیف شده‌اند.

او معتقد است که مردم به پزشک‌های رای دادند تا جلوی این سیاست را بگیرد اما او به عهد خود با مردم وفادار نبود و اگر تلاش اصلاح طلبان برای آشتی با دنیا جواب نداد، دلیل آن غلبه‌ی تفکر دشمن سازی در سیاست کشور بود. در این میان کشورهایی از این رویکرد سود بردند

تلفن دفتر

روزنامه امین

۰۴۱-۳۳۳۵۲۷۷۴

۰۴۱-۳۳۳۵۲۷۷۹